

Φυλακές με ανοιχτά παράθυρα στον κόσμο

Συμπόσιο, η Εκπαίδευση στις Φυλακές. Do ut des.

INTER διάλογοι για την εκπαίδευση στη φυλακή. Do ut des.

(γράφει η Αικατερίνη Δήμα, Υπ. Διδάκτωρ Τ.Θ.Σ.)

Δευτέρα 21/2: Προγράμματα τέχνης στις φυλακές.

Τη Δευτέρα 21 Φεβρουαρίου 2022 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η τρίτη διαδικτυακή συνάντηση του Συμποσίου, η Εκπαίδευση στις Φυλακές. Do ut des. Την παρουσίαση των εισηγήσεων επωμίστηκε η κυρία Ξένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου, Εισαγγελέας Αρείου Πάγου επί Τιμή και τον συντονισμό της συζήτησης η κυρία Φωτεινή Μηλιώνη, Δρ. Νομικής και Διευθύντρια στο ΝΠΙΔ «ΕΠΑΝΟΔΟΣ». Την όλη επίβλεψη της συνάντησης την είχε η Ομότιμη Καθηγήτρια, κυρία Άλκηστις Κοντογιάννη.

Στόχος της τρίτης διαδικτυακής συνάντησης, μέσα από τις εισηγήσεις των εκλεκτών καλεσμένων που ακούστηκαν, ήταν να δημιουργηθεί ένας κοινός παρονομαστής, ένας διάυλος επικοινωνίας που θα ενώσει τους δύο κόσμους, τους έγκλειστους με τον έξω κόσμο, με απώτερο στόχο τη μετεξέλιξη του σωφρονιστικού μας συστήματος. Το διακύβευμα, για να επέλθει αυτή η αλλαγή, είναι να αλλάξουμε εμείς, οι εκτός των τειχών και ο τρόπος που βλέπουμε εκείνους, τους εντός των τειχών. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να αναπτυχθεί μία ευρύτερη παιδεία επανένταξης, με ζητούμενο την ανάπτυξη ευρύτερου ενδιαφέροντος και παιδείας που αφορά στην επανένταξη.

Από τις εμπειρίες των επιστημόνων που διατυπώθηκαν, οι έγκλειστοι μέσω διάφορων προγραμμάτων ανά την Ελλάδα, ήρθαν σε επαφή με την εκπαίδευση, το θέατρο και τον μαγικό κόσμο του κινηματογράφου. Όπως θα αναλυθεί και παρακάτω, υλοποιήθηκαν πιλοτικές δράσεις με άρωμα τέχνης τόσο για εφήβους που εμπλέκονται με τον νόμο όσο και για ενηλίκους έγκλειστους. Συγκινητική ήταν η παρέμβαση ενός πρώην έγκλειστου ο οποίος ανακάλεσε βιώματα του παρελθόντος, μέσα από τη φυλακή και μας υπενθύμισε πως αν κάποιος θέλει κάτι πάρα πολύ, το σύμπαν συνωμοτεί για να το καταφέρει. Έτσι κι αυτός έδωσε εξετάσεις

όσο ήταν στη φυλακή, πέρασε στο ΕΜΠ και σήμερα, αποφυλακισμένος πλέον, τελειώνει τις σπουδές του στο ΕΜΠ και συγχρόνως εργάζεται για να κερδίσει τα προς το ζην.

Αναλυτικά, η Ομότιμη Καθηγήτρια, κυρία **Άλκηστις Κοντογιάννη** με μια εισαγωγή παρουσίασε την κυρία **Ξένη Δημητρίου - Βασιλοπούλου**, Εισαγγελέα Αρείου Πάγου επί τιμή, η οποία προχώρησε στην εισήγησή της με τίτλο: «Οι φυλακές μια φορά κι έναν καιρό!». Ξεκίνησε με μια ματιά στις φυλακές του κόσμου, της Ελλάδας, των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των τρίτων χωρών. Τονίστηκε, ότι εκτός από ορισμένες λαμπρές εξαιρέσεις στη βόρεια Ευρώπη, παρατηρούμε πως διαιωνίζεται ένας φαύλος κύκλος παραβατικότητας με αποτέλεσμα οι αποφυλακισμένοι να υποτροπιάζουν μετά την αποφυλάκισή τους. Αν η αποφυλάκιση δεν μπορεί να συνδεθεί με την επανένταξη, τότε έχει αποτύχει. Κατά την κυρία Ξένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου τρία είναι τα εργαλεία που βοηθούν στην ομαλή επανένταξη: η εκπαίδευση, η εργασία και η επικοινωνία με τον έξω κόσμο. Το Συμβούλιο τη Ευρώπης τονίζει ότι κάθε φυλακή πρέπει να ζητά πρόσβαση στην εκπαίδευση για τους κρατούμενους και να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των κρατουμένων με πρώτη κάλυψη την ανάγκη για ανάγνωση, γραφή και αριθμητική, ούτως ώστε μετά την αποφυλάκισή τους να συνεχίσουν ανεμπόδιστα την επαγγελματική τους κατάρτιση. Αν θέλουμε να σταματήσουμε την υποτροπή πρέπει να χρησιμοποιήσουμε σαν εργαλείο την παιδεία. Στη βεντάλια των ωφελούμενων θα πρέπει να είναι οι έγκλειστοι, το οικογενειακό τους περιβάλλον, οι αποφυλακισμένοι που βιώνουν το στίγμα λόγω κράτησης και οι εργαζόμενοι στα καταστήματα κράτησης, οι οποίοι θα πρέπει να εκπαιδευτούν. Κατά κύριο λόγο οι κρατούμενοι είναι ρομά, αλλοδαποί, άνθρωποι εξαρτημένοι από τα ναρκωτικά, άνθρωποι από πολύ φτωχές οικογένειες. Σύμφωνα με τον Βινσένζο Ρουγκιέρο, καθηγητή του Πανεπιστημίου Middle sex του Λονδίνου, θα ήταν μια πράξη ειλικρίνειας αν μετονομάζαμε τα σωφρονιστικά καταστήματα σε άσυλα φτωχών. Κατά την κυρία Δημητρίου-Βασιλοπούλου η εκπαίδευση των κρατουμένων θα πρέπει να περιλαμβάνει σχολεία τυπικά, μουσικά σχολεία, καλλιτεχνικά, επαγγελματικές σχολές, ΙΕΚ, τα οποία θα έπρεπε να υπήρχαν μέσα στις φυλακές. Κάθε κρατούμενος έτσι, θα μπορούσε να βρίσκεται στο κατάστημα κράτησης που θα έχει το σχολείο που τον ενδιαφέρει ώστε να εξελίξει τα ταλέντα του. Το τελευταίο θέμα που έθιξε

η ομιλήτρια ήταν και οι έξοδοι των κρατουμένων, οι οποίες είναι ελάχιστες, όταν σε άλλες χώρες συμβαίνουν συχνά. Τα τελευταία λόγια κλείνοντας την εισήγησή της ήταν: «Όταν ανοίγει ένα σχολείο κλείνει μια φυλακή. Όταν ανοίγει ένα σχολείο μέσα σε μια φυλακή σκοτώνεται ένα θηρίο που λέγεται υποτροπή».

Στη συνέχεια, ο κύριος **Αντώνης Τσουρέκης**, Διευθυντής Καταστήματος Κράτησης της Τρίπολης, εισηγήθηκε το θέμα με τίτλο: «Η εκπαίδευση και ο πολιτισμός μέσα στη φυλακή». Μας ανέλυσε πως σχεδιάζουμε μια πολιτιστική ή εκπαιδευτική δράση μέσα ή έξω από τα καταστήματα κράτησης. Είναι γεγονός, όπως επισημαίνει, ότι τα τελευταία χρόνια επικρατεί η τάση ανάπτυξης μιας νέας σωφρονιστικής πολιτικής στη χώρα μας κι όχι μόνο, η οποία εκφράζεται με ποικίλες δράσεις, που υλοποιούνται συνήθως εντός των ορίων της φυλακής και επιπλέον, πιο τολμηρά, εκτός των ορίων της. Κοινός παρονομαστής και στόχος σε όλες τις δράσεις είναι να δημιουργηθεί ένας διάυλος επικοινωνίας των δύο κόσμων, του μέσα με τον έξω ή ανάστροφα, να μειωθεί το αίσθημα του εγκλεισμού και της απομόνωσης των ατόμων αυτών, να καλλιεργηθούν αισθήματα αυτοεκτίμησης και συνεργατικότητας και να εξομαλυνθεί εντέλει η διαδικασία της μελλοντικής επανένταξης του ατόμου στην κοινωνία.

Ακολούθως, η κυρία **Φωτεινή Μηλιώνη**, Δρ. Νομικής και Διευθύντρια στο ΝΠΙΔ «ΕΠΑΝΟΔΟΣ», με τίτλο εισήγησης: «Παιδεία επανένταξης», μας επισήμανε πως η παιδεία αποτελεί όρο άρσης των αποκλεισμών και προϋπόθεση επανένταξης στο κοινωνικό σύνολο. Η εισήγησή της ξεκίνησε με μια εισαγωγή στο έργο που επιτελείται από τον φορέα «ΕΠΑΝΟΔΟ». Η επανένταξη είναι κοινωνικό δικαίωμα, δικαίωμα των συμπολιτών μας. Ο φορέας προβλέφθηκε στο σωφρονιστικό μας κώδικα ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και εντάσσεται στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Αναγνωρίζει έτσι το δικαίωμα ο νόμος, τη μέριμνα και την κοινωνική επανένταξη των αποφυλακισμένων. Σήμερα η «ΕΠΑΝΟΔΟΣ» εδρεύει μόνο στην Αθήνα με μία προοπτική να λειτουργήσουν παραρτήματα σε έξι πόλεις εκτός της Αθήνας. Η εκπαίδευση αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για την ομαλή επανένταξη των αποφυλακισμένων και έχει τρεις άξονες- τρία χρονικά στάδια. Το πρώτο στάδιο είναι η εκπαίδευση μέσα στη φυλακή, πριν λίγα χρόνια δεν ήταν αυτονόητα όλα αυτά που συμβαίνουν. Σήμερα εντός της φυλακής εδράζονται σχολεία, ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης,

εργαστήρια. Το πρώτο στάδιο θα λέγαμε, σύμφωνα με την εισηγήτρια, ότι πλέον έχει κατακτηθεί ή είναι σε τροχιά περαιτέρω ανάπτυξης. Το δεύτερο στάδιο έχει να κάνει με τη σύνδεση της εκπαίδευσης που γίνεται μέσα στα καταστήματα κράτησης με αυτή που θα γίνει εκτός των καταστημάτων κράτησης. Το στοίχημα είναι να επιτευχθεί η κοινωνική επανένταξη των κρατουμένων μετά την αποφυλάκισή τους. Εδώ χρειάζεται σκληρή δουλειά γιατί δεν είναι καλά οργανωμένη αυτή η σύνδεση. Το τρίτο χρονικό σημείο, που μας εφιστά την προσοχή, είναι η εκπαίδευση μετά την αποφυλάκιση. Η διαδικασία αντιμετωπίζει προβλήματα διότι ο αποφυλακισμένος θα πρέπει πλέον να λύσει άλλα βασικά του προβλήματα όπως στέγαση, φαγητό για να μπορέσει και πάλι να ενταχθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία. Για την ομαλότερη επανένταξη των αποφυλακισμένων χρειάζεται η καλλιέργεια στην κοινωνία τόσο μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία όσο και μέσα από τους κοινωνικούς θεσμούς ενός ευρύτερου αισθήματος επανένταξης. Όπως τονίζει, μόνον τότε θα αμβλυνθούν οι γωνίες, θα βρεθούν οι κοινοί τόποι και θα εξασφαλιστούν οι συνθήκες για την ευρύτερη κοινωνική συνοχή. Αναλύθηκε από την κυρία Μηλιώνη, το παράδειγμα της μετασφρονιστικής μέριμνας που εφαρμόζεται στη χώρα μας και διερευνήθηκε το θέμα της ανάπτυξης μίας ευρύτερης ευαισθητοποίησης της κοινωνίας, στα πλαίσια της παιδείας της επανένταξης.

Τη σκυτάλη, με παρότρυνση της συντονίστριας, την πήρε ο **κύριος Πάυλος Καράγιωργας**, Συγγραφέας, Σκηνοθέτης και Ιδρυτής του ΚΘΒΡ. Ο κύριος Καράγιωργας με ένα πρωτότυπο διάλογο μας έβαλε σε προβληματισμό για το τι θα ακολουθούσε. Διαβάστε τον απολαυστικό διάλογο που ακολούθησε:

- *Καλημέρα! Ήρθα να βοηθήσω στα σκηνικά.*

- *Ευχαριστούμε πολύ νεαρέ. Σε θυμάμαι και από την περσινή παράσταση.*

- *Πώς τα περνάς; Κοντεύεις;*

- *Κοντεύω. Θέλω ακόμα δύο θέατρα και φεύγω.*

- *Δηλαδή μετράς τον χρόνο με τα θεατρικά έργα που βλέπεις εδώ;*

- *Ναι, γιατί το θέατρο είναι κάτι που μου αρέσει. Με ξεκουράζει. Έχω διαβάσει πολλές φορές στο κελί μου τα προγράμματα των παραστάσεων και τα φυλάω να τα δείξω στους δικούς μου. Από τις παραστάσεις που έχω δει μου άρεσε περισσότερο το έργο...*

(Ξαφνικά ακούγεται μια φωνή)

- Ποιος σου είπε εσένα να πας εκεί; Φύγε γρήγορα. Άφησε τους ανθρώπους να κάνουν τη δουλειά τους.

- Μα...

Ο κύριος Καράγιωργας μας αφηγήθηκε την πρώτη του επαφή με την εκπαίδευση στις φυλακές γύρω στο 1958 όταν έπεσε μπροστά σε μια επιγραφή που είχε τον τίτλο «Επανορθωτικές Φυλακές». Μας εξιστόρησε την ένταξη των ανήλικων εγκλείστων των φυλακών Κορίνθου για πρώτη φορά στις παρακολουθήσεις των θεατρικών παραστάσεων του Κορινθιακού Θεάτρου «Βασίλης Ρώτας» και μας επισήμανε τις αλλαγές που συνέβησαν με την ανάληψη των καθηκόντων ως Διευθυντής φυλακών από τον κύριο Τσουρέκη, ο οποίος πρότεινε στον θεατρικό σύλλογο να δημιουργήσουν μαζί με τους έγκλειστους μία παράσταση από κοινού. Οι ανήλικοι έγκλειστοι έδειξαν μεγάλο ζήλο, πειθαρχία και χαρά. Η παράσταση μάλιστα οδηγήθηκε και παρουσιάστηκε στο μαθητικό Φεστιβάλ. Τονίστηκε και η πλήρης στήριξη του τότε δημάρχου Κορινθίας και της κυρίας Δημητρίου. Επισημάνθηκε, επίσης, η άποψη ότι αυτά τα παιδιά, οι έγκλειστοι, είναι δικά μας παιδιά, είναι αποτέλεσμα της κοινωνίας μας για το ότι βρίσκονται πίσω από τα σίδερα της φυλακής.

Στη συνέχεια, τον λόγο είχε ο κύριος **Γιώργος Δάμπασης**, Ηθοποιός και Σκηνοθέτης. Ο κύριος Δάμπασης δημιουργεί όλα αυτά τα χρόνια παραστάσεις στις φυλακές και μετατρέπει τους έγκλειστους σε δημιουργούς. Επισήμανε ότι έκανε και μαθήματα yoga στις φυλακές και σε συνεργασία με τον κ. Δερβίση. Η yoga, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, βοηθά τον άνθρωπο να έρθει σε επαφή με την έμπνευση, η οποία έχει χαθεί, από τη ζωή μας, από την κοινωνία και κατά περίεργο τρόπο τη συναντάς στις φυλακές. Τρεις λόγοι οδηγούν τον κύριο Δάμπαση στη φυλακή για να διδάξει, ο φιλοσοφικός, ο ποιητικός και ο τραγικός. Η εισήγηση του κύριου Δάμπαση έκλεισε με την απαγγελία του δημοτικού ποιήματος «Η μετάνοια του ληστή» και την ευχή οι έγκλειστοι να πιστέψουν στον εαυτό τους.

Η σκυτάλη πέρασε στον κύριο **Αντώνη Κόκκινο**, Σκηνοθέτη, Παραγωγό και Καθηγητή Σχολών Κινηματογράφου. Στην εισήγησή του με τίτλο: «Ανοιχτό παράθυρο: Μαθήματα κινηματογράφου σε Καταστήματα Κράτησης», ο κύριος Κόκκινος εστίασε στην περιγραφή της εμπειρίας

από τα μαθήματα κράτησης στα σωφρονιστικά καταστήματα ανδρών και γυναικών Κορυδαλλού. Στόχος του προγράμματος, όπως επισήμανε, είναι να έρθουν οι κρατούμενοι σε επαφή με τον μαγικό κόσμο του κινηματογράφου και να αποκτήσουν δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να ασχοληθούν επαγγελματικά μετά την αποφυλάκισή τους στον ανεκτικό και φιλόξενο χώρο των οπτικοακουστικών. Απότοκος του μέχρι σήμερα προγράμματος είναι η δημιουργία τριών ταινιών μικρού μήκους από τους κρατούμενους μαθητές: «Ο Θανατοποινίτης», «Το Χριστινάκι» και «Οι γάτες του Κορυδαλλού». Τέλος, έγινε αναφορά στην αλληλεπίδραση που υπάρχει ανάμεσα στους κρατούμενους και στους διδάσκοντες καθώς και στην αμοιβαία ωφέλεια.

Ακολούθησε η προβολή της απολαυστικής **ταινίας μικρού μήκους, «Ο Θανατοποινίτης»**. Η ταινία παρουσίασε την πιο «σκληρή» πλευρά της φυλακής. Ένας κρατούμενος καταδικασμένος σε θάνατο ενημερώνεται ότι πρόκειται να εκτελεστεί σε 23 ημέρες και, εν συνεχεία, βρίσκει μια κιμωλία στο κελί ενός τρόφιμου που έχει αυτοκτονήσει. Χρησιμοποιώντας την κιμωλία λοιπόν, και βασιζόμενος στα βιβλία που έχει διαβάσει μέσα στη φυλακή (στα πλάνα διακρίνεται κυρίως η Πανούκλα του Καμί), αρχίζει να καταγράφει στους τοίχους του κελιού του τις σκέψεις που τον απασχολούσαν όλο το προηγούμενο χρονικό διάστημα, κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού του εκεί. Τον ρόλο του θανατοποινίτη υποδύοταν ο **Γιάννης Στάνκογλου** και ενός ακόμη κρατουμένου ο **Παύλος Κοντογιαννίδης**, οι οποίοι και δέχτηκαν να συμβάλλουν στο πρόγραμμα αφιλοκερδώς.

Στη συνέχεια ακούστηκε η συγκινητική ομιλία του κύριου **Ρόκα Balbieri**, Φοιτητή ΕΜΠ, πρώην έγκλειστου και Ιδρυτικό μέλος της Aricco, Community based Art, με τίτλο: «Ξαναφτιάχνοντας τη ζωή μου μέσα στη φυλακή: Η εμπειρία της Κοινωνικής Επιχείρησης ARICCO». Ο κύριος Balbieri μας αφηγήθηκε το ταξίδι του στην Ελλάδα, το οποίο ξεκίνησε μέσα στη φυλακή. Ήταν, όπως μας εξιστόρησε, 20 χρονών και βρέθηκε στις φυλακές ανηλίκων του Αυλώνα χωρίς να ξέρει ούτε μια λέξη στα ελληνικά. Το πρώτο βήμα προς ένα πιο φωτεινό μέλλον ήταν να γραφτεί στο σχολείο και σύμφωνα με τα λεγόμενά του, μέσα σε 4 χρόνια φυλάκισης κατάφερε να μάθει πολλά πράγματα. Πρώτα από όλα «*Έμαθα κάθε μέρα να προσπαθώ*» και «*Βγήκα έξω στην κοινωνία πια ως φοιτητής Πολυτεχνείου*».

Ακολούθως, ακούστηκε ο κύριος **Πάνος Δερβίσης**, Εμπυχωτής, Πιστοποιημένος Δάσκαλος yoga, NLP coach και Mindfulness practitioner, του οποίου ο τίτλος της εισήγησης ήταν: «Θρέψε την ελευθερία σου και η αλήθεια θα θρέψει τον εαυτό της». Σύμφωνα με τον κύριο Δερβίση, η ελευθερία είναι ευθύνη προς τους συνανθρώπους. Περιλαμβάνει το εγώ, το εσύ, εμένα κι εσένα. Η εξάσκηση στη yoga με ενσυναίσθηση με ένα ευαίσθητοποιημένο και ήρεμο τρόπο υπενθυμίζει ότι η αναπνοή είναι μια βιωματική εμπειρία που συμβαίνει πάντα στο παρόν. Έτσι, η σύνδεση του νου με την αναπνοή μας επαναφέρει απλά στην πραγματικότητα του εδώ και τώρα και μας επιτρέπει να βρούμε ξανά το προσωπικό μας απόθεμα κουράγιου. Οι φυλακισμένοι, σύμφωνα με τον κύριο Δερβίση, βιώνουν μια καθημερινότητα γεμάτη στερήσεις. Όλες οι βασικές ελευθερίες στη φυλακή προγραμματίζονται από κάποιον υπεύθυνο στα πλαίσια του σωφρονισμού.

Οι εισηγήσεις έκλεισαν με την παρουσίαση της κυρίας **Μυρσίνης Πυκνή**, Κοινωνιολόγος και Προϊσταμένη στην Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων Πειραιά, η οποία μας παρουσίασε το θέμα της με τίτλο: «Πιλοτικές δράσεις με άρωμα τέχνης για εφήβους που εμπλέκονται με τον Νόμο». Η κυρία Πυκνή μας ενημέρωσε ότι δημιουργήθηκαν αυτές οι πιλοτικές δράσεις όπου εμπλέκεται η τέχνη κυρίως για πρόληψη. Εφαρμόστηκαν τρία πιλοτικά προγράμματα. Το πρώτο πρόγραμμα είχε τον τίτλο: «Επικοινωνώ άρα είμαι ελεύθερος» σε συνεργασία με τη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση και είχε σαν στόχο να φωτογραφηθεί ένας διάλογος που θα αναδεικνυε τα ανθρώπινα δικαιώματα. Υλοποιήθηκε ανάμεσα σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής και την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων Πειραιά. Θεραπευτές καλλιτέχνες δίδαξαν στους συμμετέχοντες βασικά στοιχεία φωτογραφίας και υλοποιήθηκαν φωτογραφικοί περίπατοι και βιωματικές δραστηριότητες. Το δεύτερο πρόγραμμα, το οποίο ήταν βιωματικό και είχε τίτλο: «E.U.R.O.P.E.», επρόκειτο για ένα πρόγραμμα κατάρτισης τεσσάρων συναντήσεων για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ευρωπαϊκής ιστορίας και εργασιακών θεμάτων με ενεργητικές εκπαιδευτικές τεχνικές μέσω της τέχνης. Το τρίτο πρόγραμμα με τίτλο: «Φωτογραφικό Εργαστήριο Photo-opPORTunity» υλοποιήθηκε στα πλαίσια της δράσης Φεστιβάλ Κοινωνικής Τέχνης - Mind the fact. Το πρόγραμμα είχε σαν στόχο την εκμάθηση φωτογραφικών τεχνικών μέσα από τις διαδρομές των εφήβων στην πόλη του Πειραιά και την ανάπτυξη συζητήσεων για κοινωνικά

θέματα. Όπως μας τόνισε η κυρία Πυκνή, μέσω αυτών των πιλοτικών προγραμμάτων δόθηκε η ευκαιρία στους εφήβους που εμπλέκονται με τον νόμο, να ενταχθούν σε μια ομάδα, να αποκτήσουν νέα ερεθίσματα και να πετύχουν τους στόχους του κάθε προγράμματος.

Ο συντονισμός της συζήτησης που ακολούθησε πραγματοποιήθηκε από την κυρία Φωτεινή Μηλιώνη, όπου και απαντήθηκαν όλα τα ερωτήματα των φίλων του Συμποσίου που παρακολούθησαν τόσο από την πλατφόρμα του ZOOM όσο και από το Facebook.

Το τεχνολογικό κομμάτι επιτελέστηκε άριστα για μια ακόμα φορά από τον Διδάσκοντα Κοινωνικών Επιστημών, μέλος ΕΔΙΠ του Τμήματος Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, κύριο **Γιώργο Κόνδη**, ο οποίος με την αρωγή των Υποψήφιων Διδασκτόρων, κυριών **Βαλεντίνας Μιχαήλ** και **Αικατερίνης Δήμα**, συντόνισε και τη διαδικασία των ερωτήσεων που τέθηκαν από το κοινό κατά τη διάρκεια του Συμποσίου.

Η τέταρτη κατά σειρά διαδικτυακή συνάντηση θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 21 Μαρτίου 2022, ώρα 18.00΄

Και ακολουθούν και οι παρακάτω συναντήσεις:

Ε΄ 4 Απριλίου 2022, ώρα 18.00΄ (με θεσμικούς φορείς)

ΣΤ΄ 9 ΜΑΙΟΥ 2022, ώρα 18.00΄

Ζ΄ 23 ΜΑΙΟΥ 2022, ώρα 18.00΄

Σας ευχαριστούμε και σας περιμένουμε στην τέταρτη διαδικτυακή συνάντηση, στη γνωστή - άγνωστη terra των φίλων των φυλακών (21/3/22).

Επίσης, παρακολουθείτε όλες τις συναντήσεις μας ζωντανά στο facebook στη σελίδα, «Συμπόσιο, η εκπαίδευση στις φυλακές»: <https://www.facebook.com/%CE%A3%CF%85%CE%BC%CF%80%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF-%CE%B7-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CE%AD%CF%82-INTER-dialogues-101348722334146>

Ακολουθούν φωτογραφίες από το Συμπόσιο:

